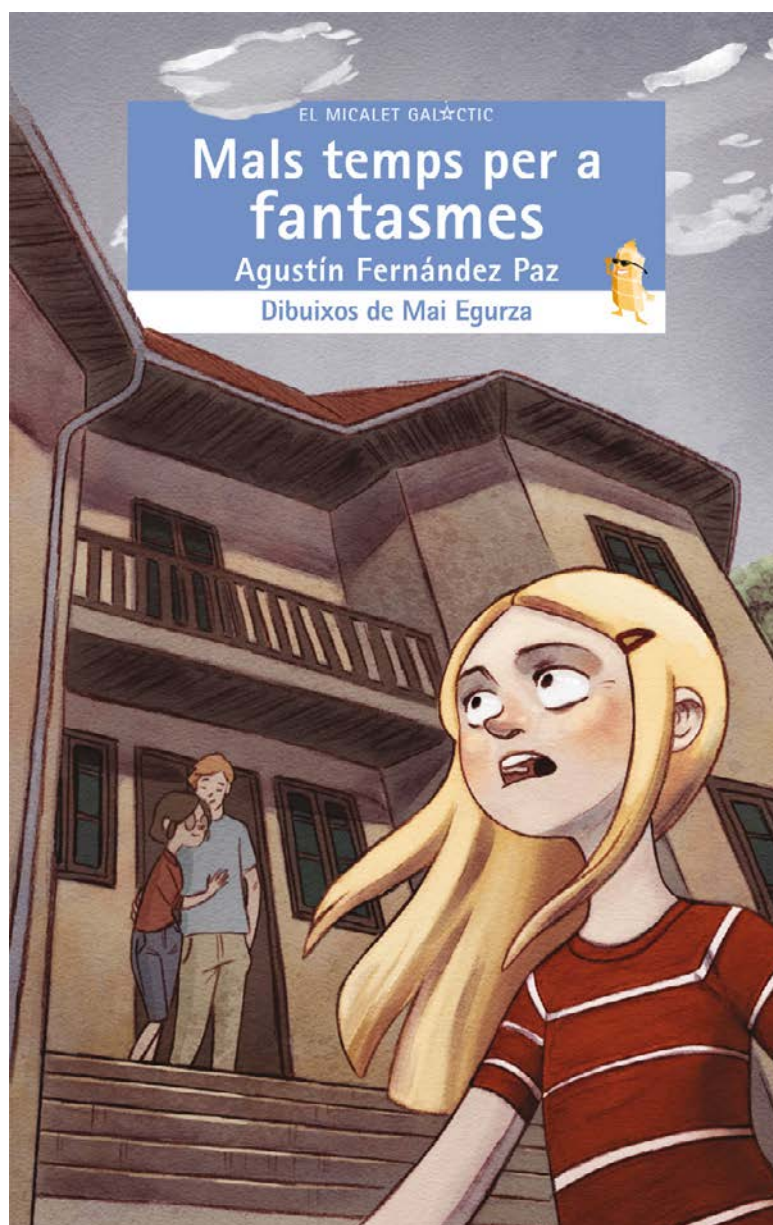

PROPOSTA DIDÀCTICA

Elaborades per Mar Aranda Garcia

MAL TEMPS PER A FANTASMES

DESCRIPCIÓ

Autor: *Agustín Fernández Paz*

Dibuixos: *Mai Egurza*

Traducció: *Josep Franco*

Edicions Bromera / Alzira, 2011

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 165

Sèrie blava

Format: 13 x 20,5 cm, 136 pàg.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 12 anys.

Marta i els seus pares es traslladen a viure a la ciutat, on tots tres comencen una nova vida en una casa sobre la qual es conten històries inquietants. Marta enceta una etapa personal que estarà marcada per la convivència amb una presència misteriosa que habita la casa, presonera d'una maledicció que li impedeix abandonar-la. Aquesta narració combina la intriga i el misteri amb els dubtes i els temors propis de qualsevol jove de 12 anys d'una manera tan propera que de segur que captiva els lectors.

RESUM ARGUMENTAL

Marta és una jove de 12 anys que acaba de traslladar-se amb els seus pares a viure a la ciutat. La família passa de viure en un pis a anar a habitar una casa molt gran als afores de la ciutat, a prop d'un parc. Aparentment la casa és perfecta: gran, lluminosa, ben situada... però sobre ella es diu que és una casa embruixada, encara que això mai s'ha pogut demostrar. El pare està convençut que la casa no amaga cap secret i ho transmet a Clara, la dona, i a Marta, la filla, que no n'estan tan segures. Des de la primera nit, Marta i Clara perceben coses rares, però el pare insisteix que no hi ha éssers estranys i al final sembla que es queden convençudes. El pare passa molt de temps fora de casa i la mare és professora i una gran aficionada a estudiar les constel·lacions i a observar-les des del terrat de casa amb el seu telescopi, afició que cada dia comparteix més amb la seua filla.

Paral·lelament, el trasllat a la ciutat suposa un canvi d'etapa en la vida de Marta, que comença l'ESO en un institut nou lluny dels seus amics. Aquest fet inquieta la jove, però quan comença el curs aviat troba un bon grup d'amics, entre ells Bea i Miquel, que es convertiran en persones molt importants per a ella.

En la casa embruixada tot és normal fins que un dia Marta s'hi queda sola. Llavors comencen a passar fets estranys, a moure's l'armari sol, cauen els jocs que tenia a sobre i les fitxes de l'Scrabble li escriuen un missatge; les fitxes del joc li indiquen que vagi a l'ordinador. És en aquest punt en què Marta comença a parlar amb un ésser a qui ella anomena Fan, que habita la casa des de fa molts anys. Aquest es converteix en el gran secret de Marta i, a mesura que passa el temps, Fan es converteix en un amic molt especial a qui pot contar els seus sentiments i amb qui confia plenament. Fan només es comunica amb ella i l'ajuda amb tot el que pot, fins i tot preparen escarments per a algunes persones dolentes que participen en la història per tal de fer-los reflexionar sobre el que han fet malament.

Amb el temps, Marta s'acaba adaptant perfectament a la nova vida, les classes li van bé i té bons amics, però arriba un moment en què s'ha d'acomiar de Fan. La casa on viuen l'han d'enderrocar perquè han de fer una circumval·lació i han d'anar-se'n d'aquella casa, però el més important de tot és que Fan viu allí perquè està condemnat a romandre-hi fins que la casa desaparega, i quan això passe llavors ja serà lliure. Això vol dir que el moment en què tomben la casa, les converses entre Fan i Marta s'acabaran. Això és un fet que marca Marta, però és capaç de fer front a la situació i a les dificultats que se li plantegen en la vida, és un repte més que ha de superar, i ara compta amb la companyia dels seus bons amics, Bea i Miquel.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Aquesta narració despertarà l'interés dels lectors des del primer moment. No només pel tema principal de la novel·la –la relació de Marta amb un ésser fantàstic–, sinó també per les coses que li passen a la protagonista en el seu dia a dia en què ha de fer front a una etapa nova de la seua vida en què deixa de ser xiqueta per a ser una jove estudiant de 12 anys.

Des del primer moment es planteja el fil conductor de la novel·la, que és el fet que a la casa han passat fets estranys i inquietants al llarg del temps, segons les històries que explica la gent. La realitat és que en aquella casa sí que hi habita una espècie de fantasma, Fan, que es comunicarà amb Marta i qui es convertirà en un amic especial per a ella. L'obra combina aquests fets amb la narració en tercera persona del dia a dia de Marta en una nova ciutat en què comença un cicle educatiu diferent i en un centre

nou on no coneix ningú, una situació que pot resultar familiar a molts dels lectors, ja que fa palesos els dubtes i els temors que se li poden plantejar a un jove d'11 o 12 anys.

La novel·la està escrita per un narrador extern que empra un llenguatge senzill i entenedor, però també s'hi combinen breument els diàlegs i, més concretament, una conversa de xat que mantenen Marta i el seu amic Fan. Aquestes converses per xat de segur que són totalment habituals en la vida dels lectors, la qual cosa farà que estiguen més interessats en la història per la proximitat de la situació.

A més d'aquests temes, també es planteja entremig un cas concret de maltractament d'un professor cap als alumnes i el de la manipulació dels mitjans de comunicació sobre la informació que fan arribar a les nostres llars. A més, la novel·la està ambientada en una ciutat molt propera a qualsevol que puguin conèixer els alumnes, ja que al llarg de la narració s'hi fa esment d'un autoservei, de supermercats, de plats precuinats i centres comercials... característiques que posen en relleu la ambientació actual en què té lloc la història.

Tots aquests temes fan que la lectura d'aquesta obra siga propera als alumnes, interessant, intrigant i entretinguda, factors importants per despertar el seu interès per la lectura, tot això combinat amb tocs d'humor que de segur faran somriure els lectors.

En aquesta obra es tracten, a més, els següents temes:

- l'amor i l'amistat, presents en les relacions dels personatges
- l'existència d'històries fantàstiques sobre altres éssers
- l'humor, reflectit en les bromes d'alguns personatges
- la rellevància de valorar les relacions personals i familiars
- el misteri i la intriga respecte als fets paranormals
- la interculturalitat i altres cultures, en les cites d'altres obres i autors
- la importància de no fer mal les persones
- la manipulació en els mitjans de comunicació
- l'afany per construir edificis i carreteres
- la importància de créixer en un entorn afectuós i de compartir amb la família projectes personals
- la problemàtica psicològica i social
- l'esforç i afany de superació per tal d'aconseguir unes metes determinades
- la valentia davant de nous reptes
- l'educació ambiental i per al consum
- la llibertat d'expressió
- la importància de tenir aficions i interès per aprendre
- l'educació per a la llibertat que suposa la presa de decisions i l'adquisició de criteris propis

- la superació de les pors personals
- la importància de la fantasia que permet endinsar-se en mons màgics i cultivar il·lusions

L'AUTOR

Agustín Fernández Paz (Vilalba, Lugo, 1947) és mestre i ha col·laborat amb diversos moviments de renovació pedagògica i per la galleguització de l'ensenyament. Com a escriptor, és un dels màxims representants de la literatura infantil i juvenil gallega i en gallec dels nostres dies. La seua producció és tan variada com interessant, i tant les seues narracions curtes com moltes de les seues novel·les han estat traduïdes a diverses llengües. Algunes de les seues obres han estat guardonades amb els premis més prestigiosos, com ara el Premio Nacional de literatura Infantil y Juvenil atorgat pel Ministerio de Cultura (amb l'obra *Només ens queda l'amor*, publicada per Bromera), el Premi Merlín, l'Edebé o el Barco de Vapor. En Edicions Bromera, Fernández Paz ha publicat diverses novel·les juvenils com ara *Passadissos d'ombra*, *Tres passes pel misteri* o *Nit d'ombres voraces*, a més dels contes infantils *Laura i els ratolins*, *La fugida del mar*, *Fantasmes al passadís* i *La nit dels animals*.

LA IL·LUSTRADORA

Mai Egurza va nèixer al País Basc l'any 1986. Després d'acabar el Batxillerat artístic, va estudiar un grau superior d'il·lustració a Vitòria i, més tard, es va seguir formant a l'Escola Joso de Barcelona. Ha col·laborat com a colorista en algunes publicacions i ha fet d'il·lustradora en moltes altres. Actualment, es dedica a la il·lustració de contes infantils i juvenils.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Aquestes propostes didàctiques estan pensades per a realitzar-les en classe i treballar el contingut de l'obra de manera col·lectiva. Les següents propostes plantegen preguntes i activitats que es poden portar a terme per a treballar la comprensió lectora, però ací no estan totes les activitats que es poden fer, aquestes són només unes activitats que el professor sempre pot ampliar i enriquir i fer els canvis d'ordre i les modificacions que considere oportunes segons les necessitats de l'alumnat.

L'objectiu nostre és despertar l'interés de l'alumnat per llegir aquesta obra, per aquest motiu s'hi presenten una sèrie d'activitats per a fer abans de llegir-la i unes altres perquè les facen una vegada llegit el llibre, i així valorarem si han entés bé la narració i tots els temes que s'hi tracten.

En primer lloc, els podem demanar que observen la coberta del llibre i que expliquen què els inspira, tant el títol com el dibuix de la coberta. Tots dos són bastant suggeridors, de manera que és fàcil que els alumnes perceben qui és la protagonista i que en aquella casa deuen passar fets relacionats amb fantasmes. Podem demanar que es reunisquen per grups perquè ho raonen i després un representant de cada grup explicarà a la resta de la classe que imaginem què s'hi deu explicar en el llibre. En acabant, i una vegada hàgem posat en comú totes les opinions, llegirem la contracoberta per saber més sobre el llibre i sobre l'autor.

En aquest punt, podem parlar de la trajectòria de l'autor i els preguntarem si han llegit algun altre llibre seu, ja que ha publicat diverses obres infantils i juvenils i és fàcil que en coneguen altres, i suggerirem que en facen un resum a la resta de companys.

També els podem demanar que pensen si han llegit mai alguna història sobre fantasmes i els proposarem que l'escriguen i que en facen un dibuix. Després, farem una recopilació de totes i les enquadernarem perquè tots les puguem consultar. Si no n'han llegit cap, també les poden inventar o, fins i tot, poden ser llegendes o històries populars que coneguen.

Una vegada hàgem fet aquestes activitats que de segur que despertaran l'interés dels alumnes per saber què passa en la casa de la coberta, passarem a llegir la novel·la. Podem començar fent-ho en classe i després que cadascú la llija a casa. Quan ja l'hagen acabada de llegir tots en els terminis que haurem fixat, els podem proposar fer una festa de disfresses amb la temàtica dels fantasmes, els esperits i les cases embruixades. Podem acordar un dia perquè cadascú porte la disfressa i representar una escena de por a l'aula, com la que va viure Marta en la seua habitació quan l'armari es movia i els jocs van caure a terra. A més, de segur que algú pot portar a classe el joc de l'Scrabble i podem aprofitar el dia de les disfresses per a jugar-hi i fer servir paraules d'aquesta temàtica. A més, també podem jugar a altres jocs amb paraules com ara el del Penjat, en què una persona pensa una paraula i la resta la d'endevinar, i que la paraula estiga també relacionada en tot aquest tema.

Una altra activitat que podem fer és un debat obert sobre què pensen de l'actitud de don Rodrigo i de Maika, i els escarments que els prepara Fan. Podem dividir la classe en dos grups, de manera que tots siguin conscients que no està bé ni maltractar ningú ni manipular la informació, però cadascun proposarà maneres de castigar aquestes actituds. Nosaltres podem intervenir sempre que siga necessari per a orientar-los sobre el que és políticament correcte i el que no, i sobre la necessitat d'escarmentar els altres o no.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 1

César	Clara	Marta	Fan
1	3	4	2
6	5	7	8

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 17

HOLA MARTA
NO FUGES
PER FAVOR

TINC POR
QUÈ PASSA

VULL PARLAR AMB TU

QUI ETS
ON ETS

ORDINADOR

PROPOSTES DE TREBALL*

(material fotocopiable)

* L'editorial autoritza la reproducció d'aquestes propostes de treball amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

FITXA DEL LLIBRE

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTOR:

DIBUIXOS DE:

EDICIONS BROMERA, SL

COL·LECCIÓ:

SÈRIE: NÚM.

1. Observa la imatge de la coberta i explica quin dels tres personatges és el protagonista de la història.

.....

.....

.....

2. Qui són els habitants de la casa embruixada? Escriu-ne els noms i descriu-los breument.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Quin moment de la narració t'ha semblat més inquietant?

.....

.....

.....

4. Valora el llibre i comenta quina part t'ha agradat més, quina menys i per què.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1. Qui diu aquestes frases? Escriu els nombres on corresponga.

1

Històries, tot això són històries.

2

No em resulta fàcil explicar qui sóc.

3

Ara tinc enfocada la constel·lació d'Orió.

4

Han d'enderrocar aquesta casa! Seràs lliure, lliure per anar allà on vulgues.

5

Ací passa alguna cosa rara, César, t'ho dic jo. Tot allò d'anit no va ser normal.

6

Sí, ara em diràs que tu també et creus la broma de la casa embruixada.

7

Jo també vaig sentir sorolls anit. I el balcó es va obrir dues vegades.

8

Lliure! Fa tant de temps que espere aquest moment!

César	Clara	Marta	Fan

2. Relaciona cada personatge amb la característica que li és pròpia.

Clara
Bea
Miquel
César
Fan
Don Rodrigo
Milena
Maika
Marta

Incrèdul pel que fa a històries de fantasmes
Mestre maltractador
Aficionada a mirar les constel·lacions
Jove protagonista de la història
Gran amiga de Marta
Periodista malvada
Ésser fantàstic amic de Marta
Amic especial de Marta
Amiga de Marta a Pontebanca

3. Classifica els personatges anteriors en principals i secundaris.

Principals	Secundaris
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

4. La narració comença així: «A aquella hora del migdia, amb el sol d'agost que il·luminava intensament el jardí, el porxo i la casa sencera, li resultava difícil imaginar que en un lloc com aquell pogueren haver passat els estranys fets que li havia explicat son pare i que li havien deixat una mescla de curiositat i desassossec al seu interior.» Explica breument quins són aquests fets estranys.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 5. Com és coneguda la casa on viu Marta a la ciutat? Creus que el nom és adient? Justifica la resposta.

.....

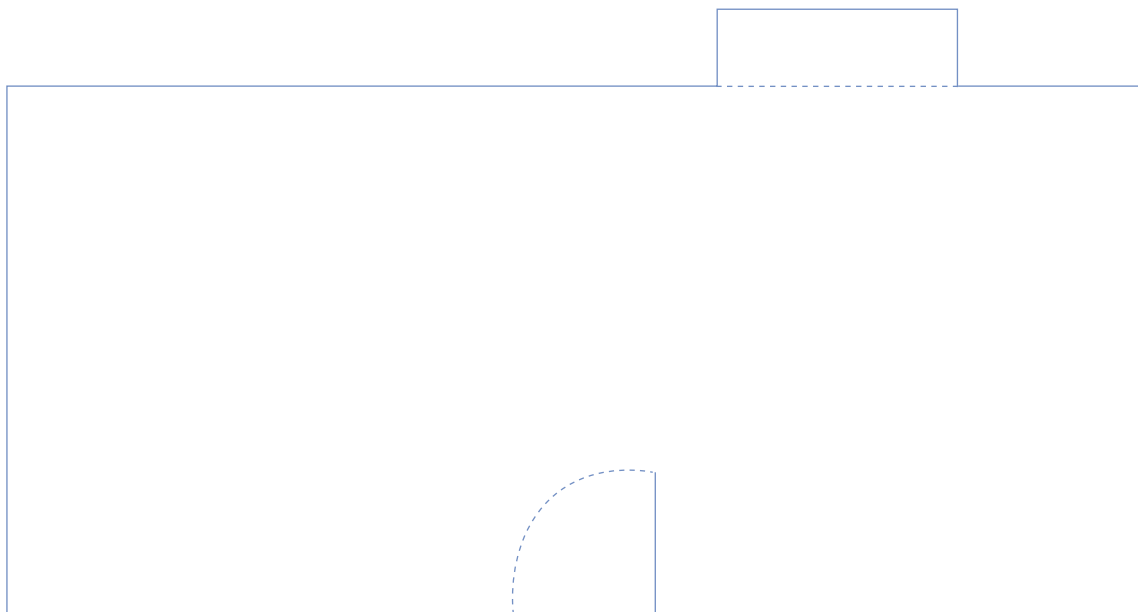
.....

.....

.....

- 6. Aquest és el plànol de l'habitació de Marta. Ompli-la amb dibuixos d'aquests objectes segons el que s'explica en el llibre.

llit	la tauleta de nit	armari	taula de treballar
mòduls de la llibreria	taula amb l'ordinador	jocs de taula	finestra i balcó

- 7. Fan diu que no és un fantasma com els que imaginem els humans. Com creus què és? Dibuixa'l.

8. A Marta no li agrada gens la sopa de verdura, i a Fan tampoc. Explica quines coses prepara Fan per a evitar que Clara cuine sopa de verdura.

9. A Marta li agrada sopar fora de casa i tindre la possibilitat de triar entre molts plats. Escriu el menú que t'agradaria trobar en un restaurant.

MENÚ DEL DIA	
Primers plats	Postres
Segons plats	Begudes

10. Marta escriu cartes a la seua amiga Milena per a explicar-li com li van les coses. Imagina que canvies de ciutat o estàs de vacances lluny de casa i escriu una carta al teu millor amic o amiga explicant-li quines coses fas.

11. Observa aquesta imatge i explica què fan Clara i Marta.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12. Investiga pel teu compte i esbrina com és la constel·lació d'Orió. En acabant, dibuixa-la ací.

13. Mirar les constel·lacions és l'afició preferida de Clara. Tu tens alguna afició? Què és el que més t'agrada fer en el temps lliure?

14. En el llibre apareixen alguns jocs de taula, el Trivial o l'Scrabble. Explica breument com es juga a aquests jocs.

15. I a tu, a quins jocs de taula t'agrada jugar?

16. El joc de l'Scrabble té un paper clau en aquesta història, explica per què.

17. Les lletres en algunes fitxes de l'Scrabble de Marta s'han transformat. Esbrina quines lletres falten i completa la conversa inicial que mantenen Fan i Marta.

@ → A

* → E

& → I

% → O

\$ → U

H%L@ M@RT@

.....

N% F\$G*S

.....

P*R F@V%R

.....

T&NC P%R

.....

Q\$* P@SS@

.....

V\$LL P@RL@R @MB T\$

.....

QU& *TS

.....

%N *TS

.....

%RD&N@D%R

.....

18. Ara inventa tu un missatge ocult en què indiques el lloc on estigues amagat. Ah, recorda posar accents i signes de puntuació.

.....

.....

.....

19. Redacta una conversa de xat amb un amic o amiga en què expliques algun fet sorprenent que t'haja passat.

H o l a !

20. Després de llegir la novel·la, penses que existeixen els fantasmes? Inventa una història en què n'aparega un, dos, o fins i tot tota una família de fantasmes. En acabant, fes-ne un dibuix representatiu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

21. Fan té diverses tècniques per a cridar l'atenció de Marta i fer que vaja a l'ordinador a parlar pel xat. Escriu-ne, almenys, tres que recordes.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

22. Quina relació té el títol de l'obra amb la història?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

23. Per què és tan important per a Marta i Fan que vulguen enderrocar la casa embruixada?

.....

.....

.....

24. Fan és un bon amic, però si vol pot fer molta por. Al llarg de la història s'encarrega de donar alguns ensurts a un parell de persones. A qui espanta Fan i com ho fa?

25. Creus que fa bé escarmentant aquestes persones? Raona la resposta.

26. Explica què li passa a Marta en aquest moment.

27. Fes de periodista i redacta una notícia en què parles d'una casa encantada, d'un castell embruixat o qualsevol altre lloc fantàstic. Has de fer constar un titular, un dibuix i explicar clarament quins fets ocorren en aquell lloc.

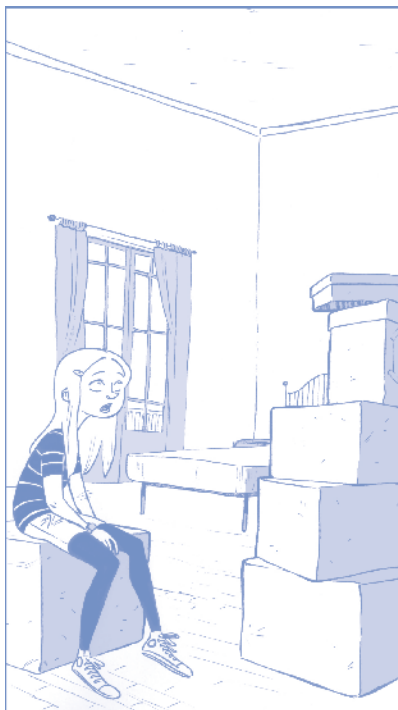
28. Ordena les imatges cronològicament i explica breument què passa en cada una.

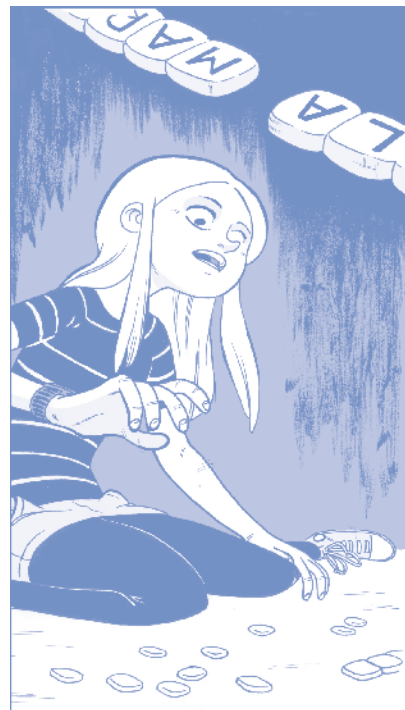
.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

La vida de Marta experimenta una profunda transformació quan els seus pares decideixen traslladar-se a la ciutat, on lloguen una casa vella sobre la qual es contenen històries inquietants. Marta haurà d'aprendre a conviure amb una presència misteriosa que habita la casa, presonera d'una maleïcció que li impedeix abandonar-la.

Propostes didàctiques
referides al llibre
Mals temps per a fantasmes
ISBN: 978-84-9824-707-7
© Edicions Bromera, SL
Polígon Industrial I
46600 Alzira
www.bromera.com
© Mar Aranda García, 2011
© Dibuixos de
Mai Egurza, 2011

Agustín Fernández Paz (Vilalba, Lugo, 1947) ha estat distingit amb premis com ara el Lazarillo o el Nacional de Literatura. En aquesta col·lecció ha publicat també, entre altres, *Les flors radioactives*.